

ЗАТВЕРДЖУЮ
в.о. президента Державного університету
«Київський авіаційний інститут»

Ксенія СЕМЕНОВА
«травня» 2025 року

ВИСНОВОК

**Державного університету «Київський авіаційний інститут» (далі – КАІ)
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації Іванця Дмитра Володимировича на тему «Інноваційний
розвиток авіаційних підприємств в конкурентних умовах», поданої на
здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка»**

Витяг

із протоколу № 1 розширеного засідання
кафедри економіки КАІ
від 29 квітня 2025 року

Присутні на засіданні науково-педагогічні працівники кафедри економіки:

Головуючий на засіданні – в.о. зав. каф., д.е.н., професор, Ареф'єва О.В., проф. кафедри, д.е.н., професор, Васюткіна Н.В., д.е.н., професор, Вовк О.М., проф. кафедри, д.е.н., професор, Касьянова Н.В., проф. кафедри, д.е.н., професор, Пілецька С.Т., проф. кафедри, д.е.н., професор, Сімахова А.О., проф. кафедри, д.е.н., доцент, Тельнова Г. В., доц. кафедри, к.е.н., доцент, Антоненко К.В., доц. кафедри, к.е.н., доцент, Сімкова Т.О., доц. кафедри, к.е.н., Сафонік Н.П., доц. кафедри, к.е.н., доцент, Андрієнко М.М., доц. кафедри, к.е.н., доцент, Кравчук Н.М., ст. викладач Іванов В.А., а також аспіранти кафедри: Подреза М.С., Лункіна І.Ю., Храпач В.О., Вовк П.П., Тарасюк Г.А., Мірошніков Д.В.

Присутні на засіданні науково-педагогічні працівники інших кафедр КАІ:

Смерічевський Сергій Францович - д.е.н., професор, декан Факультету економіки та бізнес-адміністрування;

Гуріна Ганна Сергіївна - д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств;

Чумак Оксана Володимирівна - д.е.н., професор, завідувачка кафедри економіки та бізнес-технологій;

Командровська Вероніка Євгенівна - к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та бізнес-технологій;

Полоус Ольга Вікторівна - д.е.н., професор кафедри маркетингу;

Астахов Кирил Володимирович - доктор філософії, в.о. завідувача кафедри маркетингу;

Коваленко Юлія Михайлівна - д.е.н., професор, в.о. завідувача кафедри фінансів, обліку та оподаткування;

Антипенко Надія Василівна - д.е.н., професор, професор кафедри фінансів, обліку та оподаткування;

Побережна З.М. - д.е.н., професор, заст. декана Факультету економіки та бізнес-адміністрування.

Присутні на засіданні науково-педагогічні працівники з інших навчальних закладів:

Карпенко Оксана Олександрівна, доктор економічних наук, професор, перший проректор, Заклад вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая».

Чобіток Вікторія Іванівна, доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри маркетингу та торгівельного підприємництва Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

Серед присутніх 16 докторів економічних наук (із них 16 є фахівцями зі спеціальності, з якої виконувалась дисертація), 7 кандидатів економічних наук (із них 7 є фахівцями зі спеціальності, з якої виконувалась дисертація).

Порядок денний:

Обговорення дисертаційного дослідження аспіранта кафедри економіки КАІ Іванця Дмитра Володимировича на тему «Інноваційний розвиток авіаційних підприємств в конкурентних умовах», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Науковий керівник – д.е.н., проф., професор кафедри економіки Факультету економіки та бізнес-адміністрування КАІ Вовк Ольга Миколаївна.

Дисертація виконувалась на кафедрі економіки Факультету економіки та бізнес-адміністрування КАІ. Тема дисертації затверджена на засіданні Вченої ради Факультету економіки та бізнес-адміністрування НАУ (протокол №12 від 11.11.2021р.). Уточнену редакцію теми дисертаційного дослідження затверджено на засіданні Вченої ради Факультету економіки та бізнес-адміністрування НАУ (протокол №1 від 11.01.2024 р.).

Виступили:

Здобувач Іванець Дмитро Володимирович представив презентацію за основними положеннями дисертації «Інноваційний розвиток авіаційних підприємств в конкурентних умовах», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

(Аспірант Іванець Дмитро Володимирович висловив основні положення своєї презентації, акцентуючи увагу на актуальності теми дослідження, предметі, об'єкті, завданнях, науковій новизні за результатами отриманого

дослідження).

Після закінчення презентації Іванця Д.В. присутніми на захисті фахівцями були поставлені наступні запитання:

Запитання до здобувача:

1. Смерічевський С.Ф., д.е.н., професор, декан Факультету економіки та бізнес-адміністрування КАІ.

Запитання: Яким чином, на Вашу думку, можливо трактувати термін «інноваційний розвиток»?

Відповідь: Дякую за запитання. Слід зазначити, що в моєму розумінні, поняття «інноваційного розвитку» варто трактувати як процес якісних змін у діяльності суб'єктів господарювання, з метою підвищення конкурентоспроможності організації та її продукції як на вітчизняному, так і на міжнародному ринках. Таким чином, вважаю, що це зміни, які спрямовані на оновлення та якісний ріст ефективності процесів або продукції, що супроводжується переходом на новий рівень системної організації.

2. Чумак О.В., д.е.н., професор, завідувачка кафедри економіки та бізнес-технологій КАІ.

Запитання: Яким чином динаміка наукових досліджень впливає на конкурентний статус авіаційних підприємств (Слайд 7)?

Відповідь: Дякую за запитання! Дійсно, слід зазначити, що динаміка наукових досліджень відіграє важливу роль у формуванні конкурентного статусу авіаційних підприємств. В першу чергу, варто сказати, що наукові дослідження дозволяють підприємствам здійснювати розробку та впровадження інноваційних технологічних рішень, науково-обґрунтованих ідей в свою господарську діяльність. Окрім того, використовуючи результати наукових досліджень, підприємства мають змогу здійснювати пошук альтернативних ресурсів, досліджувати ефективність використання ресурсів підприємства з метою оптимізації як матеріальних, так і трудових витрат. В свою чергу, викладене вище, дозволяє підприємствам забезпечувати створення та виведення на ринок інноваційної конкурентоспроможної продукції, та як наслідок підвищувати конкурентний статус самих підприємств.

3. Васюткіна Н.В., д.е.н., професор, професор кафедри економіки КАІ.

Запитання: Як секторальна нерівномірність інноваційного розвитку в авіаційній сфері впливає на конкурентні позиції підприємств (Слайд 8)?

Відповідь: Дякую за запитання! Станом на зараз, досить актуальне запитання, з огляду на безпекову ситуацію в Україні. Можливо констатувати, що компанії зосереджують ресурси на забезпечення операційної діяльності, а не в інвестиціях на інноваційний розвиток. Війна стала каталізатором переорієнтації на оборонну промисловість, та як наслідок, загальний рівень інвестицій у цивільні сектори зменшився. З іншого боку, звичайно, варто зазначити, що наразі вітчизняні підприємства активно розробляють військові БпЛА/БпАК, здійснюють модернізацію такої техніки під впливом державної підтримки оборонних інновацій. Отже, інноваційний розвиток і сама інноваційна діяльність вітчизняних підприємств залежить від безпекової та економічної ситуації.

Усунення згаданих нерівномірностей щодо інноваційного розвитку

дозволить забезпечити підвищення конкурентоспроможності та сталий розвиток підприємств через інноваційність виробництва, стимулювання нових галузей як в цивільного, так і оборонного характеру.

4. Антоненко К.В., к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки КАІ.

Запитання: Які інновації, на Вашу думку, формують конкурентні переваги для вітчизняних авіаційних підприємств (Слайд 11)?

Відповідь: Дякую за запитання! На наше переконання, задля конкурентоспроможності на світових ринках, з огляду на євроатлантичний курс держави, вітчизняним авіаційним підприємствам варто застосовувати інновації у контексті, зокрема: електрифікації, цифровізації, автоматизації та робототехніки. На наше переконання, за цими напрямками майбутнє в інноваційному розвитку авіаційної галузі не лише на вітчизняному ринку, але і в масштабах світу.

5. Командровська В.Є., к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та бізнес-технологій КАІ.

Запитання: З огляду на наведені положення впливу окремих концепцій з теорії конкуренції на інноваційний розвиток, уточніть будь-ласка масштаби досліджуваних економічних систем (Слайд 13-14).

Відповідь: Дякую за запитання! Класичні, поведінкові та структурні концепції розкриваються в масштабах ринкових економічних систем, а концепція конкурентних переваг Майкла Портера досліджується на рівні підприємств.

6. Полоус О.В., д.е.н., професор, професор кафедри маркетингу КАІ.

Запитання: З якою метою в дисертаційному дослідженні Вами було використано метод кореляційно-регресійного аналізу (Слайд 16)?

Відповідь: Дякую за запитання! У дисертаційному дослідженні метод кореляційно-регресійного аналізу використовувався для визначення інтегрального показника інноваційної активності авіаційних підприємств та її залежності від цінової, кадрової політики та динаміки оновлення основних засобів.

7. Антипенко Н.В., д.е.н., професор, професор кафедри фінансів, обліку та оподаткування КАІ.

Запитання: Чому критерій конкурентоспроможності підприємства «Меридіан», відображений у таблиці 2.14, має від'ємне значення (Слайд 21).

Відповідь: Дякую за запитання! Так, дійсно, критерій конкурентоспроможності інновацій ВАТ «Меридіан», що відображений у дисертаційному дослідженні має від'ємне значення, внаслідок поганого технічного стану та використання активів підприємства. Застаріле обладнання та технології виробництва продукції, в основному, спровокували від'ємність даного показника.

Відтак, існує потреба у модернізації як технологій виробництва продукції, так і змін у інформаційній, кадровій, екологічній, маркетинговій політиці підприємства.

8. Астахов К.В., доктор філософії, в.о. завідувача кафедри маркетингу КАІ.

Запитання: Чому Ви виокремлюєте групу цифрових методів в економічному механізмі забезпечення інноваційного розвитку авіаційних підприємств (Слайд 24)?

Відповідь: Дякую за запитання! Дійсно, у економічному механізмі забезпечення інноваційного розвитку авіаційного підприємства, викладеного в розділі 3, серед переліку методів було виокремлено цифрові методи, зокрема описано вплив Індустрії 4.0, роботизації, BigData, III. Ключовим аспектом такого виокремлення є те, що згадані інструменти являються домінуючими та стратегічними орієнтирами станом на зараз, які дозволяють підприємствам скорочувати собівартість виготовлення продукції, формувати нові конкурентні переваги в процесах швидкого проектування та виробництва авіаційної продукції, що буде конкурентною як на вітчизняному, так і на світових ринках такої продукції

9. Сімкова Т.О., к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки КАІ.

Запитання: На основі яких даних прогнозується інноваційний розвиток підприємств в умовах дії військового стану (Слайд 25)?

Відповідь: Дякую за запитання!

Статистична щомісячна інформація, яка демонструвала вплив чинників, пов'язаних з бойовими діями (відключення світла, обстріли, відтік трудових ресурсів, тощо) Інституту економічних досліджень та політичних консультацій в рамках проекту «Український бізнес під час війни», дозволила побудувати лінійну модель прогнозування невизначеності в розвитку промислових підприємств України. На основі побудованих трендів було виконано екстраполяційний прогноз в розрізі досліджуваних підприємств за критерієм “конкурентоспроможності інновацій”.

10. Пілецька С.Т., д.е.н., професор, професор кафедри економіки КАІ.

Запитання: Які стратегічні завдання у інноваційному розвитку вітчизняного авіаційного сектору, на Вашу думку, станом на зараз є зараз пріоритетними?

Відповідь: Дякую за запитання! Попередньо, у своїй доповіді, так і в окремих відповідях, мною було акцентовано увагу на стратегічні, на мою думку, завдання вітчизняного авіаційного сектору у розрізі інноваційного розвитку. Зокрема, вважаємо надзвичайно актуальними наступні завдання, які потребують вирішення вітчизняним авіаційним сектором: електрифікація та застосування водневих технологій, цифровізація виробничої діяльності, використання передової практики адаптивного виробництва (3D друк), розвиток матеріалознавства та активне впровадження автоматизації/робототехніки.

11. Коваленко Ю.М., д.е.н., професор, в.о. завідувача кафедри фінансів, обліку та оподаткування КАІ.

Запитання: У своєму дисертаційному дослідженні Ви пропонуєте систему стратегій інноваційного розвитку авіаційних підприємств. Чим запропонована стратегія відрізняється від існуючих та в чому полягає її новизна?

Та друге запитання, чи досліджували Ви інвестиційну діяльність авіаційних підприємств у контексті інноваційного розвитку авіаційних підприємств?

Відповідь: Дякую за питання! Так, дійсно у дисертаційному дослідженні було удосконалено теоретико-практичний підхід до формалізації конкурентних векторів інноваційного розвитку авіаційних підприємств, який обґрунтовано на основі дослідження закономірностей інноваційного розвитку та впливів конкурентної детермінанти, що дозволяє в подальшому стратегізувати інноваційну діяльність в умовах конкуренції.

Також, слід зазначити, що було удосконалено методичний інструментарій вибору конкурентних стратегій інноваційного розвитку, що дозволяє авіаційним підприємствам обґрунтувати результативність реалізації інновацій за критерієм їх конкурентоспроможності, а також забезпечити результативність активізації інноваційної діяльності.

Щодо другого питання, так інвестиційна діяльність обраних підприємств була досліджена у дисертаційному дослідженні в контексті розрахунку критерію конкурентоспроможності інноваційного розвитку.

12. Тельнова Г.В., д.е.н., доцент, професор кафедри економіки КАІ.

Запитання: Які фінансові інструменти, на Вашу думку, слід використовувати для фінансування інноваційного розвитку вітчизняних авіаційних підприємств в післявоєнних умовах?

Які еволюційні зміни та перетворення Ви вбачаєте у майбутньому інноваційному розвитку вітчизняної авіаційної сфери?

Відповідь: Дякую за питання! Вважаю, що пріоритетними напрямками відбудови буде розвиток цивільної авіації, оскільки станом на зараз стратегічним орієнтиром є оборонна сфера. Одним з варіантів, на мою думку, являється розширення співпраці та обмін досвідом в авіаційній сфері, адже в інноваційних дослідженнях необхідно працювати у форматі спільних грантових проєктів. Також варто відзначити здобутки вітчизняної авіаційної діяльності у розробці оборонної авіаційної продукції, що має перспективу для самофінансування інвестиційно-інноваційної діяльності у майбутніх періодах.

Щодо другого питання, необхідно орієнтуватись на світові здобутки сфери авіаційної промисловості, що може бути забезпечено за рахунок євроінтеграційних процесів України, інтегрованості до інноваційного простору ЄС/НАТО. Попри наявні проблеми, українські промислові підприємства можуть впроваджувати передовий досвід у контексті інноваційного розвитку суб'єктів господарювання та розробки оборонних технологій в авіаційній сфері.

13. Сімахова А.О., д.е.н., професор, професор кафедри економіки КАІ.

Запитання: Які результати дисертаційного дослідження було впроваджено в діяльність суб'єктів господарювання (Слайд 5)?

Відповідь: Дякую за питання! Дійсно, слід виокремити, що наукові результати дисертаційного дослідження впроваджені у діяльність наступних підприємств:

- Український національний комітет Міжнародної торгової палати;
- ТОВ «Науково-дослідний інститут «Перетворювач»;
- ТОВ «АЛЕКСКОМ ЛТД».

Зокрема, для здійснення господарської діяльності даних суб'єктів господарювання при забезпеченні реалізації інноваційної діяльності було впроваджено:

- методичний підхід до оцінювання впливу стратегій інноваційного розвитку на конкурентні позиції, що дозволить обґрунтувати доцільність інвестиційних витрат та оцінювати ефективність проєктів із впровадження інноваційних технологій на підприємствах;

- інструментарій оцінювання, котрий розкриває послідовність вибору технологій для впровадження в згаданих підприємствах, тощо.

Після відповідей на запитання виступили:

Науковий керівник – д.е.н., проф., професор кафедри економіки КАІ Вовк Ольга Миколаївна.

Авіаційні підприємства постійно удосконалюють технології виробництва, орієнтуючись на інновації із застосуванням прикладних рішень щодо енерго- та ресурсозбереження, екологічності, цифровізації. В масштабах світових ринків конкурентоспроможність виробників авіаційної продукції забезпечується швидкістю реалізації конкурентних стратегій та реагування на появу й можливості застосування інноваційних технологій із суміжних сфер досліджень: створення нових інформаційних продуктів, розвиток технологій енерго- та ресурсозбереження та екологічного захисту, матеріалознавства. Актуальність інноваційного розвитку українських підприємств в конкурентних умовах світових ринків відзначається збереженням високотехнологічних виробництв в умовах війни. Наприклад, в 2024 році серед домінуючих напрямів інвестування у інновації в технологічній сфері були розробники безпілотників та цифрових рішень для них (зокрема, компанії Bavovna.AI та Swagmer змогли залучити близько 6 млн дол. на інноваційні розробки). В стратегічних орієнтирах євроінтеграції української економіки освоєння інноваційних технологій є беззаперечним завданням для авіаційних підприємств. Окреслена актуальність прикладних завдань окреслили мету дисертаційного дослідження Іванця Дмитра Володимировича щодо наукового обґрунтування та посилення методичного інструментарію для стратегізації й забезпечення результативності відновлення, інноваційного розвитку авіаційних підприємств в умовах конкуренції.

Мета і завдання дослідження виконані в повній мірі, а структура дисертаційної роботи являє собою цілісний комплекс, що включає логічну послідовність дослідження детермінант й закономірностей розвитку підприємств авіаційної сфери, теоретичні узагальнення та уточнення понять, обґрунтування авторських позицій та методичного інструментарію для оцінювання інноваційного розвитку та взаємовпливу інноваційної активності із конкурентною позицією об'єктів досліджень, обґрунтування стратегій інноваційного розвитку досліджуваних підприємств в умовах конкуренції.

До основних наукових результатів дисертаційного дослідження відносяться концептуальні засади стратегізації інноваційного розвитку авіаційно-промислових підприємств, економічний механізм інноваційного розвитку авіаційних підприємств, методичний підхід до оцінювання

конкурентоспроможності інноваційної діяльності авіаційних підприємств та інструментарій вибору конкурентних стратегій інноваційного розвитку. Також було проведено поглиблення та розширення таких економічних категорій як «інноваційний розвиток», «конкурентна стратегія авіаційного підприємства», «конкурентоспроможність інновацій», «конкурентна стратегія інноваційного розвитку».

Викладені в дисертаційній роботі авторські наукові положення, висновки та пропозиції є аргументованими і достовірними, підтверджуються наявними науковими публікаціями, апробацією результатів та їх впровадженням. Отже, виконане Іванцем Д.В. дисертаційне дослідження має достатньо високий рівень наукової новизни та практичного значення і заслуговує високої позитивної оцінки. Дисертація є самостійним науковим дослідженням, спрямованим на вирішення актуальної наукової задачі.

Іванець Д.В. в повній мірі та з наявним академічним успіхом виконав індивідуальний план аспіранта. Здобувач повністю освоїв компетенції, визначені освітньо-науковою програмою «Економіка», продемонструвавши високу успішність при оцінюванні програмних результатів навчання. Рівень теоретико-прикладної дослідницької підготовки Іванця Д.В. характеризує його як уже сформованого науковця, що володіє вмінням критично, креативно та логічно мислити, проводити ґрунтовні дослідження та здатного опрацьовувати великі масиви теоретичного і статистичного матеріалу, формалізувати отримані аналітичні результати та формулювати висновки із проведеного дослідження, а практичний досвід і вміння застосовувати методи дослідження забезпечують валідність й апробацію наукових результатів у практичну діяльність досліджуваної сфери економічної системи.

Спираючись на вищенаведене, можна зробити висновок, що за рівнем свого виконання, науково-практичним значенням дисертаційна робота Іванця Дмитра Володимировича на тему: «Інноваційний розвиток авіаційних підприємств в конкурентних умовах», повністю відповідає вимогам щодо робіт, представлених на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 – Економіка, а її автор заслуговує присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 Економіка.

Рецензенти дисертаційної роботи, які наголосили на позитивних аспектах дослідження та висловили свої побажання та зауваження:

Смерічевський С.Ф., д.е.н., професор, декан Факультету економіки та бізнес-адміністрування КАІ.

У сучасних умовах глобалізації та стрімкого технологічного розвитку інноваційний підхід до діяльності підприємств набуває ключового значення як стратегічна перевага. Зростаюча конкуренція на ринку ставить перед бізнесом нові виклики, що вимагають нестандартних та ефективних рішень. Саме інновації забезпечують стабільність, динамічне зростання та успішне функціонування компаній у конкурентному середовищі. Вони стали невід'ємним чинником конкурентоспроможності, а також основою для впровадження нових стратегій і освоєння нових ринкових ніш. Завдяки інноваційному розвитку підприємства можуть реалізовувати оригінальні ідеї,

створювати унікальні товари та послуги, які відповідають зростаючим вимогам споживачів. Отже, інноваційний розвиток виступає як потужний інструмент у змаганні за ринкові позиції та забезпечує довгострокову стабільність підприємства. Ті компанії, які швидко адаптуються до змін і активно впроваджують інновації - стають лідерами галузі й формують сучасні ринкові тенденції, що гарантує їм стабільність та процвітання в умовах глобальної економіки.

Дисертаційна робота відповідає сучасним викликам епохи стрімкого розвитку технологій та глибоких перетворень у цифровій сфері. У роботі розглядається складний і багаторівневий процес інноваційного розвитку авіаційних підприємств в конкурентних умовах в умовах стрімкого технологічного розвитку, що робить наукове дослідження значущим як у теоретичному, так і в прикладному аспектах.

Аспірант продемонстрував високий рівень володіння методологічними інструментами та здатність до розробки новаторських підходів у сфері інноваційного розвитку авіаційних підприємств у конкурентних умовах. У роботі було удосконалено концептуальні засади стратегізації інноваційного розвитку авіаційних підприємств. Зазначені засади базуються на встановлених закономірностях впливу конкурентної детермінанти та дозволяють гармонізувати внутрішні потреби із ринковими викликами шляхом діагностики конкурентоспроможності інновацій авіаційних підприємств із конкурентним статусом.

Теоретична й практична підготовка Іванця Д.В. свідчить про його формування як компетентного науковця з широким кругозором, умінням логічно мислити, критично аналізувати наукові проблеми та формулювати ґрунтовні висновки. Він впевнено володіє сучасними методами наукових досліджень і ефективно застосовує їх у науковій діяльності.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що дослідження Іванця Д.В. вирізняється високою науковою новизною та значущістю для практичної діяльності суб'єктів господарювання. Представлена дисертаційна робота є самостійною науковою працею, спрямованою на вирішення складної прикладної проблеми, що підтверджує її актуальність та обґрунтовує позитивну оцінку.

Науково-практичний рівень дисертації Іванця Д.В. на тему «Інноваційний розвиток авіаційних підприємств у конкурентних умовах» повністю відповідає вимогам до робіт на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 - Економіка. Автор заслуговує на присудження відповідного ступеня.

Зазначений у роботі теоретико-практичний підхід до формалізації конкурентних векторів інноваційного розвитку авіаційних підприємств є оригінальним авторським внеском, водночас залишається не зовсім зрозумілим механізм стратегізації інноваційної діяльності в умовах конкуренції на основі дослідження закономірностей інноваційного розвитку та впливів конкурентної детермінанти. Варто зазначити, що це дискусійне положення не знижує загальної наукової й прикладної цінності дослідження.

Отже, дисертаційна робота Іванця Дмитра Володимировича на тему «Інноваційний розвиток авіаційних підприємств в конкурентних умовах» за

актуальністю, ступенем наукової новизни, теоретичною та прикладною цінністю наукових результатів відповідає спеціальності 051 «Економіка» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. №261, Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. №44, а Іванець Д.В. заслуговує на присудження йому ступеня доктора філософії у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Підтримую Іванця Дмитра Володимировича в його прагненні щодо здобуття ступеня доктора філософії з галузі 05 - Соціальні та поведінкові науки зі спеціальності 051 - Економіка.

Пілецька Саміра Тимофіївна, д.е.н., проф., професор кафедри економіки КАІ:

Дисертаційна робота Іванця Д.В. присвячена обґрунтуванню теоретико-методичних та науково-прикладних основ для забезпечення результативності інноваційного розвитку авіаційних підприємств в конкурентних умовах. Вирішені автором у дисертації завдання дозволяють обґрунтувати теоретико-методичний підхід до оцінювання результативності інноваційної діяльності авіаційних підприємств та обґрунтувати систему заходів для реалізації перспективних напрямів інноваційного розвитку авіаційних підприємств в конкурентних умовах. Виходячи з вищезазначеного, вважаю тему роботи актуальною і перспективною для розвитку обраного напрямку досліджень.

Отримані Іванцем Д.В. результати дослідження доповнюють напрацювання інших авторів із обраної теми та обґрунтовано доводять важливість безперервного вдосконалення теоретико-методичних засад та практичних рекомендацій щодо інноваційного розвитку авіаційних підприємств в конкурентних умовах. Окрім того, в дисертаційній роботі здобувача було удосконалено концептуальні засади стратегізації інноваційного розвитку авіаційних підприємств, що базуються на встановлених закономірностях впливу конкурентної детермінанти та дозволяють гармонізувати внутрішні потреби із ринковими викликами шляхом діагностики конкурентоспроможності інновацій авіаційних підприємств із конкурентним статусом.

Крім цього, в дисертаційній роботі удосконалено: економічних механізм інноваційного розвитку авіаційних підприємств, теоретико-практичний підхід до формалізації конкурентних векторів інноваційного розвитку авіаційних підприємств, методичний інструментарій вибору конкурентних стратегій інноваційного розвитку.

Сформульовані Іванцем Д.В. основні наукові положення, висновки та рекомендації є достатньо обґрунтованими. У дисертації чітко визначено мету та основні завдання, які є професійно аргументованими та підтверджують

достатній рівень підготовки дисертанта. Кількість та якість літературних джерел підтверджує важливість обраної тематики дослідження. Виконана робота свідчить про глибоку оцінку автором наукових праць українських та зарубіжних вчених, в яких викладено теоретичні основи інноваційного розвитку авіаційних підприємств в конкурентних умовах.

Все зазначене вище у сукупності дає змогу стверджувати, що одержані результати, основні наукові положення та висновки досліджень, проведених Іванцем Д.В., є достовірними.

Приймаючи до уваги високу теоретичну та практичну цінність, беззаперечну наукову новизну та, в цілому, позитивне враження від прорецензованої дисертаційної роботи, слід звернути увагу на наступні дискусійні положення:

1. Наведена інформація щодо зведених результатів рейтингових місць України в міжнародних індексах, що відображають показники інноваційного розвитку при розгляді закономірностей інноваційного розвитку підприємств у ринковому просторі (п. 1.1) демонструє загальну тенденцію в трендах, проте дослідження було би добре поглиби деталізацією факторів, які визначають позиції у згаданих міжнародних рейтингах.

2. Досліджуючи у п. 1.3 теоретичні засади інноваційного розвитку підприємств в конкурентному просторі, здобувачем висвітлено відомості, що періодизація у становленні теорії інноваційного розвитку охоплює період ХХ - початок ХХІ століття. Водночас, перехід технологій на сучасні потреби, викликані цифровізацією та технологічним розвитком, дозволяє сформулювати припущення про початок нового етапу в теорії інноватики. З огляду на це, 6 етап становлення теорії інноваційного розвитку, запропонований здобувачем та відображений на рис. 1.8, доцільно було би розширити.

3. У п. 2.3 дисертаційного дослідження, в рамках висвітлення теоретико-практичного підходу до обґрунтування конкурентних векторів інноваційного розвитку авіаційних підприємств, здобувачем досліджувались просторовий розвиток та трансформація структури системи інноваційної діяльності під впливом факторів за моделлю «TEGE». Водночас, у викладі матеріалу дослідження, незрозуміло, яким чином узгоджується дослідження закономірностей інноваційного розвитку авіаційних підприємств у моделі «TEGE».

Варто підкреслити, що зазначені вище дискусійні положення не знижують практичної та наукової цінності роботи, яка є значною.

Дисертація Іванця Дмитра Володимировича на тему «Інноваційний розвиток авіаційних підприємств в конкурентних умовах» за актуальністю, ступенем наукової новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів відповідає спеціальності 051 «Економіка» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. №261, Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого

постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. №44, а Іванець Д.В. заслуговує на присудження йому ступеня доктора філософії у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Я буду підтримувати Іванця Д.В. щодо здобуття ним ступеня доктора філософії в галузі 05 - Соціальні та поведінкові науки зі спеціальності 051 - Економіка.

Гуріна Ганна Сергіївна, д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств КАІ.

Актуальність теми дисертації. Вітчизняні авіаційні підприємства стикаються з низкою викликів: технологічною застарілістю управлінських систем, високими ресурсними витратами, нестачею специфічних компетенцій персоналу та значною вартістю впровадження інноваційно-інвестиційних проектів. В умовах глобалізованої економіки однією з головних умов формування конкурентних переваг стає інноваційний розвиток, який дозволяє зміцнити позиції на світовому ринку.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю удосконалення підходів до інноваційного розвитку авіаційних підприємств України в умовах глобальної конкуренції, технологічної відсталості та безпекових викликів сучасності. Формування стійких конкурентних переваг шляхом впровадження новітніх технологій, цифровізації процесів та оновлення управлінських механізмів є важливою передумовою для відновлення й подальшого зростання авіаційного сектору національної економіки в умовах євроінтеграції та поствоєнного відновлення.

Таким чином, питання інноваційного розвитку авіаційних підприємств в конкурентних умовах підтверджує своєчасність та актуальність теми дисертаційної роботи Іванця Дмитра Володимировича.

У своїй дисертаційній роботі Іванець Д.В. запропонував нові методологічні основи та методичні інструменти для забезпечення інноваційного розвитку авіаційних підприємств в умовах жорсткої конкуренції, зокрема удосконалено концептуальні основи стратегічного управління інноваційним розвитком авіаційних підприємств, економічний механізм інноваційного розвитку авіаційних підприємств, теоретико-методичний підхід до оцінювання конкурентоспроможності інноваційної діяльності авіаційних підприємств, теоретико-практичний підхід до формалізації конкурентних напрямів інноваційного розвитку авіаційних підприємств.

Практична цінність отриманих результатів полягає у розробці комплексного підходу до вирішення прикладних завдань із забезпечення інноваційного розвитку авіаційних підприємств в умовах високої конкуренції на ринках авіаційної продукції та з огляду на актуальність розробки і впровадження інновацій. Запропоновані методичні положення та інструменти були впроваджені в практичну діяльність українських підприємств через проведення аналітичних досліджень щодо відповідності розроблених методик особливостям економічної діяльності авіаційних підприємств, а також їх подальшого застосування у господарській практиці.

Загальне враження від дисертації Іванця Дмитра Володимировича позитивне, принципових недоліків, які стосуються структури, змісту, обсягу, оформлення, наукового, теоретичного та практичного значення немає, проте є окремі зауваження:

1. При розгляді впливу детермінант на інноваційну активність та дослідження в авіаційній сфері Європейського Союзу (п. 1.2) було би доцільно висвітлити статистичну інформацію для підтвердження викладених трендів.

2. Описані в підрозділі 2.3 дисертації початкові умови в моделюванні критерію конкурентоспроможності інновацій містять вимогу про вагомість показників у критеріїв та параметрів у показниках, що дорівнюють одиниці. Потребують пояснення зазначені умови.

3. Наведений діапазон значень для показника «конкурентоспроможності інновацій» (табл. 2.4) не містить від'ємних значень, при цьому оцінка ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова демонструє параметри, нижче нормативних (табл. 2.14). Потребує уточнення результатів практичної апробації.

Дисертація Іванця Дмитра Володимировича на тему «Інноваційний розвиток авіаційних підприємств в конкурентних умовах», яка виконана в Державному університеті «Київський авіаційний інститут» є самостійним повноцінним науковим дослідженням, яке характеризується науковою новизною у сфері економіки. Достовірність отриманих результатів забезпечується фактичними висновками, отриманими на основі застосування сучасних методів дослідження та ґрунтового апарату економіко-математичного моделювання. За актуальністю визначеної проблеми та новизною отриманих результатів, обсягами, рівнем обґрунтувань та відповідності поставленим завданням дисертація Іванця Дмитра Володимировича відповідає вимогам до рівня наукової кваліфікації здобувача.

Викладене вище дозволяє зробити висновок про те, що дисертація на тему «Інноваційний розвиток авіаційних підприємств в конкурентних умовах» відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України №44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 22.01.2022 р., а її автор – Іванець Дмитро Володимирович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Підтримую Іванця Дмитра Володимировича в його прагненні щодо здобуття ступеня доктора філософії з галузі 05 - Соціальні та поведінкові науки зі спеціальності 051 - Економіка.

Окрім того, виступила **Ареф'єва Олена Володимирівна** – в.о. завідувачки кафедри економіки, д.е.н., професор.

Дисертаційне дослідження Іванця Д.В. є надзвичайно актуальним у контексті обґрунтування теоретико-методичних та науково-прикладних основ для забезпечення результативності інноваційного розвитку авіаційних

підприємств в конкурентних умовах. Загалом, слід зазначити, що авіаційна галузь являється мультиплікативною сферою, що надає поштовх для розвитку інших галузей вітчизняної економіки, що в свою чергу підтверджує актуальність дисертаційного дослідження. Окрім того, слід виокремити роль здобувача Іванця Д.В. та його наукового керівника - Вовк О.М. у розвитку кафедри економіки.

Висловлюю підтримку дисертаційного дослідження та особисто Іванця Д.В. щодо здобуття ним ступеня доктора філософії з галузі 05 - Соціальні та поведінкові науки зі спеціальності 051 - Економіка.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Іванця Дмитра Володимировича на тему «Інноваційний розвиток авіаційних підприємств в конкурентних умовах», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка»

1. Обґрунтування вибору теми дослідження. Сучасні тенденції інноваційного розвитку підприємств характеризуються змінами у світосприйнятті економічних парадигм та концепцій, котрі спрямовуються на впровадження нових технологій штучного інтелекту, цифровізацію як економічних відносин, так і виробничо-господарських процесів, що в сукупності визначає майбутні конкурентні переваги й ринкові позиції. Результативність інноваційного розвитку у конкурентному просторі в описаних закономірностях виступає об'єктом і наукових досліджень, і практичного пошуку ефективних механізмів активізації економічного розвитку підприємств.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Дисертаційна робота виконувалась відповідно до планів науково-дослідної роботи кафедри економіки повітряного транспорту Факультету економіки та бізнес-адміністрування КАІ: «Мотиваційне управління економічними системами в умовах інтелектуально-цифровізаційних трансформацій» (№0121U113066, 2021-2024 рр.), в межах якої автором розроблено економічний механізм інноваційного розвитку авіаційних підприємств.

Тема дисертації відповідає освітньо-науковій програмі «Економіка» за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» в КАІ (зокрема, ОК 1.1.1 «Філософія науки та інновацій», ОК 1.1.2 «Інноваційні методи прийняття рішень в соціотехнічних та соціокультурних системах», ОК1.3.2 «Наукові засади стратегічного та антикризового управління» та ОК 1.3.5 «Проектний консалтинг»).

3. Мета і завдання дослідження. Метою наукового дослідження є обґрунтування теоретико-методичних та науково-прикладних основ для забезпечення результативності інноваційного розвитку авіаційних підприємств в конкурентних умовах.

4. **Об'єкт дослідження** – процес забезпечення результативності інноваційного розвитку авіаційних підприємств у конкурентних умовах.

5. **Предмет дослідження** – дослідження та поглиблення теоретичних й прикладних засад щодо обґрунтування механізму, системи стратегій та інструментарію оцінювання результативності інноваційного розвитку авіаційних підприємств у конкурентних умовах.

6. **Методи дослідження:** метод аналізу та синтезу – для обґрунтування й удосконалення понятійно-категоріального апарату в наукових положеннях інноваційного розвитку, при проведенні аналізу стану конкурентного середовища та тенденцій у розвитку ринків інноваційних технологій авіаційної галузі, оцінювання конкурентного середовища та функціонування авіаційно-промислових підприємств; монографічний метод та метод логічних узагальнень – для формування інструментарію оцінювання за критерієм «конкурентоспроможності інновацій» та діагностики рівня інноваційного розвитку авіаційно-промислових підприємств, визначення впливу конкурентних детермінант на інноваційний розвиток авіаційних підприємств; метод ієрархій та ранжування – для обґрунтування теоретико-практичного підходу до формалізації векторів стратегізації інноваційного розвитку підприємств в умовах конкуренції; статистичний метод та економіко-математичне моделювання – для проведення діагностики конкурентного середовища та функціонування авіаційно-промислових підприємств, проектування системи стратегій забезпечення інноваційного розвитку в межах конкурентної теорії; метод табличної та графічної інтерпретації – для визначення динаміки та опису тенденцій відбудови національної економіки, стану інноваційної активності в країні та на світових ринках авіаційної продукції, а також, для наочного подання результатів авторського дослідження.

7. **Наукова новизна дослідження** полягає в:
удосконалено:

- концептуальні засади стратегізації інноваційного розвитку авіаційних підприємств, що, на відміну від існуючих, базуються на встановлених закономірностях впливу конкурентної детермінанти та дозволяють гармонізувати внутрішні потреби із ринковими викликами шляхом діагностики конкурентоспроможності інновацій авіаційних підприємств за конкурентним статусом;

- економічний механізм інноваційного розвитку авіаційних підприємств, котрий, на відміну від існуючих, формалізовано із врахуванням специфіки ринкового позиціонування авіаційних підприємств та спрямовується на нарощування результативності й конкурентоспроможності інновацій в авіаційному виробництві;

- теоретико-методичний підхід до оцінювання конкурентоспроможності інноваційної діяльності авіаційних підприємств, що розкриває впливи внутрішнього та зовнішнього середовища на конкурентні позиції підприємств та дозволяє визначити рівень інноваційного розвитку;

- теоретико-практичний підхід до формалізації конкурентних векторів інноваційного розвитку авіаційних підприємств, який, на відміну від загальновідомих підходів, обґрунтовано на основі дослідження

закономірностей інноваційного розвитку та впливів конкурентної детермінанти, що дозволяє в подальшому стратегізувати інноваційну діяльність в умовах конкуренції;

- методичний інструментарій вибору конкурентних стратегій інноваційного розвитку, що дозволяє авіаційним підприємствам обґрунтувати результативність реалізації інновацій за критерієм їх конкурентоспроможності, а також забезпечити результативність активізації інноваційної діяльності.

набули подальшого розвитку:

- понятійний апарат теорій інноваційного розвитку та конкуренції шляхом уточнення в трактуванні таких економічних категорій як «інноваційний розвиток», «конкурентна стратегія авіаційного підприємства», «конкурентоспроможність інновацій», «конкурентна стратегія інноваційного розвитку», що дозволило розкрити наукові засади проведеного дослідження та формалізувати наукові результати;

- класифікаційні підходи і теорії інноваційного розвитку підприємств, котрі поглиблено шляхом опису в межах адаптації положень із теорії конкуренції і доповнено за ознакою «конкурентоспроможності інновацій», що в подальшому дослідженні дозволяє проводити ранжування стимулів інноваційного розвитку за рівнем конкурентного статусу;

- система стратегій інноваційного розвитку, що, на відміну від існуючих, дозволяє аналізувати та ранжувати пріоритети у формуванні конкурентних переваг для інноваційної продукції авіаційних підприємств;

- методичне забезпечення оцінювання впливу стратегій інноваційного розвитку на конкурентні позиції, що базується на інструментарії ранжування та побудови ієрархій і дозволяє обґрунтувати стратегічні вектори нарощування конкурентоспроможності інновацій для авіаційних підприємств.

8. Теоретичне значення. Теоретичне значення результатів дисертації полягає в удосконаленні концептуальних засад стратегізації інноваційного розвитку авіаційних підприємств, що базуються на встановлених закономірностях впливу конкурентної детермінанти та дозволяють гармонізувати внутрішні потреби із ринковими викликами шляхом діагностики конкурентоспроможності інновацій авіаційних підприємств із конкурентним статусом, теоретико-методичного підходу до оцінювання конкурентоспроможності інноваційної діяльності авіаційних підприємств, що розкриває впливи внутрішнього та зовнішнього середовища на конкурентні позиції підприємств та дозволяє визначити рівень інноваційного розвитку, методичний інструментарій вибору конкурентних стратегій інноваційного розвитку, що дозволяє авіаційним підприємствам обґрунтувати результативність реалізації інновацій за критерієм їх конкурентоспроможності, а також забезпечити результативність активізації інноваційної діяльності.

9. Практичне значення та використання результатів дисертаційного дослідження. Практичне значення одержаних результатів полягає в сформованому комплексному вирішенні прикладних завдань щодо забезпечення інноваційного розвитку авіаційних підприємств в умовах

високої конкуренції на ринках авіаційної продукції та актуальності потреб у розробці та дифузії інновацій. Впровадження запропонованих методичних положень та інструментарію в практику господарювання українських підприємств було здійснено шляхом проведення аналітичної роботи щодо релевантності запропонованих методик до специфіки економічної діяльності авіаційних підприємств, а також застосування підприємствами у реалізації економічної діяльності.

Результати даної дисертаційної роботи використані ТОВ «НДІ Перетворювач», зокрема було впроваджено методичний підхід до оцінювання впливу стратегій інноваційного розвитку на конкурентні позиції; інструментарій оцінювання за критерієм «конкурентних інновацій» (довідка про впровадження №664 від 05.12.2024)

Результати роботи також застосовуються в ТОВ «АЛЕКС КОМ Лтд», зокрема використовується класифікація стратегій інноваційного розвитку; методичний підхід до оцінювання інноваційних стратегій розвитку підприємства за параметрами конкурентоспроможності підприємств та його конкурентної позиції на ринку (довідка про впровадження №24/2025 від 03.03.2025)

Окрім того, Український національний комітет Міжнародної торгової палати (ICC Ukraine) засвідчив застосування методичного підходу до оцінювання впливу інновацій на рівень конкурентоспроможності на міжнародних ринках авіаційної продукції; інструментарій ранжування стимулів інноваційного розвитку за рівнем конкурентного статусу підприємств (довідка про впровадження №0370 від 26.11.2024).

Результати даної дисертаційної роботи запроваджено у навчальний процес кафедри як матеріал лекцій та практичних занять, зокрема теоретико-методичний підхід до оцінювання конкурентоспроможності інноваційної діяльності авіаційних підприємств, інструментарій вибору конкурентних стратегій інноваційного розвитку, систему конкурентних стратегій інноваційного розвитку за освітньо-професійною програмою «Економіка підприємства» при викладанні на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти дисциплін «Економіка і організація інноваційної діяльності», «Оцінка конкурентоспроможності підприємства та кластерний аналіз», «Економіка інтелектуальної власності та комерціалізація інновацій»; на другому (магістерському) рівні вищої освіти дисципліни «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства».

10. Особистий внесок здобувача. Дисертація «Інноваційний розвиток авіаційних підприємств в конкурентних умовах» Іванця Дмитра Володимировича є самостійною науковою працею, в якій наведено теоретичні положення і висновки, власні ідеї та розробки автора, які дають змогу вирішити поставлені завдання. Усі висновки та практичні рекомендації, винесені на захист, розроблені дисертантом особисто. З опублікованих у співавторстві наукових праць, до дисертації включено лише ті наукові положення, котрі були сформовані внаслідок власних досліджень і висновків автора. Використані в дисертації ідеї, положення чи гіпотези інших авторів мають відповідні посилання і використані лише для підкріплення ідей здобувача.

11. Апробація результатів дослідження. Найважливіші ідеї, висновки, рекомендації, отримані в дисертації, оприлюднені на наукових та науково-практичних конференціях, у тому числі міжнародних, всеукраїнських та за міжнародною участю: «Розвиток економіки та бізнес-адміністрування» (Київ, 2021), «Розвиток підприємництва як фактор росту національної економіки» (Київ, 2021), «Сучасні підходи до креативного управління економічними процесами» (Київ, 2022, 2024), «Бізнес-аналітика: моделі, інструменти та технології» (Київ, 2023), «Глобалізаційні виклики економіки, обліку, фінансів та права» (Полтава, 2023), «Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи» (Одеса, 2023), «Пріоритети розвитку національної економіки в умовах глобалізації» (Полтава, 2024), «Управління розвитком економічного середовища в умовах глобальних трансформацій» (Харків, 2024), «Проблеми та перспективи підприємницьких структур за умов нестійких процесів розвитку економіки» (Київ, 2024), «Моделювання та прогнозування економічних процесів» (Київ, 2024), «Research in Science, Technology and Economics» (Люксембург, 2025).

12. Публікації. Основні положення та результати дисертаційного дослідження викладено в 18,5 наукових публікаціях, серед них 5,5 публікацій у наукових фахових виданнях України, 12 публікацій у збірниках матеріалів конференцій, 1 наукова публікація у колективній монографії.

Список опублікованих праць за темою дисертації

Статті у наукових фахових виданнях України:

1. Вовк О.М., Іванець Д.В., Халаджі І.О. Оцінювання ефективності розвитку транспортних підприємств. *Приазовський економічний вісник*. 2020. № 3(20). С.94-98. <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2020-3-16>.

Особистий внесок здобувача: запропоновані універсальні ключові показники та специфічні показники для оцінки ефективності діяльності й розвитку транспортних підприємств.

Особистий внесок Вовк О.М.: проведено аналітичне дослідження теоретичних підходів до трактування поняття «ефективність» та послідовності економічного оцінювання результатів господарської діяльності транспортних підприємств.

Особистий внесок Халаджі І.О.: проведено дослідження системи діагностики для оцінки ефективності діяльності підприємств.

2. Вовк О.М., Іванець Д.В. Теоретичні засади управління економічним розвитком підприємств. *Економіка та суспільство*. №41. 2022 <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-37>.

Особистий внесок здобувача: проведено дослідження теоретичних засад управління економічним розвитком підприємств.

Особистий внесок Вовк О.М.: досліджено та узагальнено різноманітність поглядів щодо забезпечення економічного розвитку в аспекті діяльності підприємств.

3. Іванець Д.В. Конкурентоспроможність авіаремонтного підприємства: методичні засади та стратегії. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. Вип. №2(78). С.86-91. 2022. <https://doi.org/10.33271/ebdut/78.086>.

4. Іванець Д.В. Детермінанти інноваційного розвитку підприємств в умовах конкурентної економіки. *Цифрова економіка та економічна безпека*. Вип. №7(07).2023. <https://doi.org/10.32782/dees.7-8>.

5. Іванець Д.В. Методичні засади оцінювання результативності інноваційної діяльності підприємств з позицій їх конкурентоспроможності. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. Вип. №2(82). 2023. С. 145-151. <https://doi.org/10.33271/ebdut/82.145>.

6. Іванець Д.В. Економічний механізм забезпечення інноваційного розвитку в конкурентних умовах. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic sciences*. 2025, No 1. С. 603-609. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-338-89>.

Одноосібні монографії або одноосібні розділи у колективних монографіях:

7. Іванець Д.В. Концепція інноваційного розвитку економічних систем в умовах конкуренції. Детермінанти інноваційного розвитку соціально-економічних систем в умовах інтелектуально-цифровізаційного простору. Монографія. За редакцією Ареф'євої О.В. К.: 7БЦ, 2025. С. 124-144. ISBN 978-617-549-499-8.

*Наукові праці, які додатково
відображають наукові результати дисертації*

8. Іванець Д.В. Закономірності функціонування і розвитку підприємств авіаційної галузі України в умовах кризи. *Розвиток економіки та бізнес-адміністрування: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 21 жовт. 2021 р.)*. К.: НАУ, 2021. С. 19-22.

9. Іванець Д.В. Проблеми інноваційного розвитку авіаційного сектору транспортної галузі України. *Розвиток підприємництва як фактор росту національної економіки: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 17 лист. 2021 р.)*. К.: КПІ, 2021. С. 7-10.

10. Вовк О.М., Іванець Д.В. Теоретичні засади управління інноваційним розвитком транспортних підприємств. *Сучасні підходи до креативного управління економічними процесами: матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 14-15 квіт. 2022 р.)*. К.: НАУ, 2022. С. 27-29.

11. Іванець Д.В. Тенденції фінансування інноваційного розвитку транспортних підприємств України. *Бізнес-аналітика: моделі, інструменти та технології: матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 1-3 берез. 2023 р.)*. К.: НАУ, 2023. С. 231-233.

12. Іванець Д.В. Умови реалізації конкурентних стратегій інноваційного розвитку підприємств. *Глобалізаційні виклики економіки, обліку, фінансів та права: зб. тез доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 14 верес. 2023 р.)*. Полтава: ЦФЕНД, 2023. С. 19-20.

13. Іванець Д.В. Методичний інструментарій аналітичного дослідження інноваційної діяльності підприємств з позицій теорії конкуренції. *Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи: матеріали IX Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 22-23 вересн. 2023 р.)*. Одеса : ОНЕУ, 2023. С. 392-393.

14. Вовк О.М., Іванець Д.В. Інноваційна детермінанта забезпечення

конкурентоспроможності підприємства в умовах військового стану. *Пріоритети розвитку національної економіки в умовах глобалізації*: матеріали III Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 27 березн. 2024 р.). Полтава: ПНТУ, 2024. С. 12-13.

15. Іванець Д.В. Аналіз конкурентоспроможності авіаційних підприємств на міжнародних ринках. *Сучасні підходи до креативного управління економічними процесами*: матеріали XV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 11-12 квітн. 2024 р.). К.: НАУ, 2024. С. 68-70.

16. Іванець Д.В. Наукові засади оцінювання конкурентоспроможності продукції авіапідприємств. *Управління розвитком економічного середовища в умовах глобальних трансформацій*: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 07-09 травн. 2024 р.). Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2024. С. 89-92.

17. Іванець Д.В. Мотиватори інноваційної відбудови авіаційної сфери економіки України. *Проблеми та перспективи підприємницьких структур за умов нестійких процесів розвитку економіки*: матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 17 травн. 2024 р.). К.: НАУ, 2024. С. 113-115.

18. Vovk O., Ivanets D. Determinants of innovative development of microeconomic systems in the spatial limits of the national economy. *Моделювання та прогнозування економічних процесів*: зб. тез доп. XVIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 5 груд. 2024 р.). К: КПІ ім. І. Сікорського, 2024. С. 309-311.

19. Dmytro Ivanets. Harmonisation of aviation products markets in the competitive conditions of the EU. *Research in Science, Technology and Economics*: collect. of scientific papers of the 2nd Intern. scient. and pract. conf. (с, Luxembourg, March 5-7, 2025). Luxembourg, 2025. Pp. 88-90.

13. Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається з анотації, вступу, 3 розділів основної частини, висновків і списку використаних джерел. Повний обсяг дисертації становить 210 сторінок, із них – 185 основного тексту. Робота містить 40 рисунків, 26 таблиць, 2 додатки. Список використаних джерел налічує 140 найменувань.

14. Характеристика особистості здобувача. Під час підготовки дисертаційної роботи Іванець Д.В. проявив себе як творчий дослідник і науковець, здатний самостійно на високому науково-методичному рівні вирішувати наукові та практичні завдання, має належний рівень теоретичної та практичної підготовки.

15. Оцінка мови та стилю дисертації. Текст дисертації викладено фаховою українською мовою, текстове подання матеріалу відповідає стилю науково-дослідної літератури. Матеріали дослідження оформлені у відповідності до вимог Міністерства освіти і науки України.

16. Відповідність принципам академічної доброчесності.

Дисертація не містить необґрунтованих запозичень та плагіату. У роботі дотримано правила посилання на джерела інформації у випадку використання підходів, положень, тверджень, відомостей. Надано достовірну інформацію про результати досліджень, джерела використаної інформації.

17. Рецензенти рекомендують: відповідно до пп. 15, 16 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, *пропонується такий склад разової ради:*

Голова ради:

Смерічевський Сергій Францович, д.е.н., професор, в.о. декана факультету економіки та бізнес адміністрування КАІ.

Рецензенти:

Пілецька Саміра Тимофіївна, д.е.н., професор., професор кафедри економіки КАІ.

Гуріна Ганна Сергіївна, д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств КАІ.

Офіційні опоненти:

Карпенко Оксана Олександрівна, д.е.н., професор, перший проректор Закладу вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»;

Чобіток Вікторія Іванівна, д.е.н., професор, завідувачка кафедри маркетингу та торгівельного підприємництва Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

Усі члени разової спеціалізованої вченої ради не мають реальний чи потенційний конфлікт інтересів щодо здобувача Іванця Дмитра Володимировича (зокрема, є його близькою особою) та/або його наукового керівника.

У результаті попередньої експертизи дисертації Іванця Дмитра Володимировича і повноти публікації основних результатів дослідження

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Іванця Дмитра Володимировича на тему «Інноваційний розвиток авіаційних підприємств в конкурентних умовах».

2. Вважати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Іванця Дмитра Володимировича відповідає спеціальності 051 «Економіка» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року. № 261 (зі змінами і доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283), вимогам пп. 6, 7, 8, 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

3. Рекомендувати дисертаційну роботу «Інноваційний розвиток авіаційних підприємств в конкурентних умовах», подану Іванцем Дмитром Володимировичем на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», за спеціальністю 051 «Економіка».

4. Рекомендувати Вченій раді затвердити склад разової спеціалізованої вченої ради:

Голова ради:

Смерічевський Сергій Францович, д.е.н., професор, в.о. декана факультету економіки та бізнес адміністрування КАІ.

Рецензенти:

Пілецька Саміра Тимофіївна, д.е.н., професор., професор кафедри економіки КАІ.

Гуріна Ганна Сергіївна, д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств КАІ.

Офіційні опоненти:

Карпенко Оксана Олександрівна, д.е.н., професор, перший проректор Закладу вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая».

Чобіток Вікторія Іванівна, д.е.н., професор, завідувачка кафедри маркетингу та торговельного підприємництва Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

Результати голосування щодо рекомендації до захисту дисертації Іванця Дмитра Володимировича:

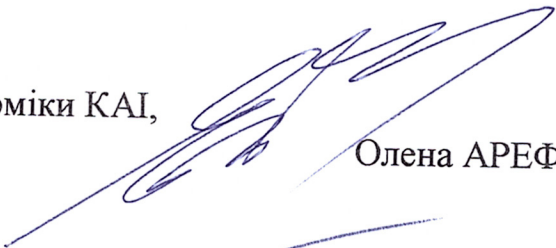
«за» – 22

«проти» – немає

«утримались» – немає

Головуючий на засіданні:

в.о. завідувача кафедри економіки КАІ,
д.е.н., професор

Олена АРЕФ'ЄВА

Секретар засідання:

доцент кафедри економіки КАІ,
к.е.н.

Тетяна СІМКОВА

ПОГОДЖЕНО:

проректор з наукових досліджень та
трансферу технологій КАІ,
д.т.н., професор

Сергій ГНАТЮК

